

J. L., A. K.

Socjologia we Francji

Przegląd Socjologiczny Sociological Review 10, 650-651

1948

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

sztuczny i niezgodny z rzeczywistością. Potrzeba tu szczególnie współpracy socjologów ze statystykami, gdyż dostarczany przez tych ostatnich materiał może mieć zasadnicze znaczenie dla opracowań socjologicznych. Gromadzenie faktów winno iść w parze z budowaniem teorii socjologicznych.

Najwłaściwszym terenem badań jest społeczeństwo współczesne. Jednakże w obecnym stadium wiedzy główne znaczenie socjologii polega przede wszystkim na wyrobieniu właściwego podejścia do zjawisk społecznych. Różnorodność badanych społeczeństw powoduje, iż socjolog, mając możliwość porównawczego oceniania faktów, wyzbywa się emocjonalnych podstaw w stosunku do bliższych mu zjawisk społecznych.

W ostatecznej konkluzji prof. Marshall stwierdza, że jednak najważniejszym dezyderatem w stosunku do socjologii w jej obecnym stanie jest jak najżywsza wymiana osiągnięć z innymi pokrewnymi jej dziedzinami nauk. Z. G.

SOCJOLOGIA WE FRANCJI

Studia socjologiczne na Uniwersytecie Paryskim. W roku akademickim 1947/48 na uniwersytecie paryskim ogłoszono następujące wykłady z socjologii.

Prof. M. Davay: *Nauka o człowieku i znajomość człowieka pierwotnego. Zagadnienia programu magisterium w zakresie socjologii. Durkheim: Les Règles la methode sociologique.*

Prof. A. Bayet: *Socjologiczna konstrukcja faktu moralnego. Wprowadzenie do metod socjologicznych i prac praktycznych. Sprzeczności moralności rzeczywistej.*

Koło socjologiczne studentów Sorbony wydało w 1947 r. publikację pt. „Echanges Sociologiques”. W słowie wstępnym R. Badinter, jeden z członków koła, zaznaja nam z charakterem publikacji i nastawieniem jej redaktorów. Chcą oni uwolnić się spod wpływu Durkheima, którego pisma „wielu studentów Sorbony uważa za słowo boże”. „Nauka — pisze dalej R. Badinter — nie może być dorobkiem jednego człowieka, ani jednej szkoły i żadna metoda, jaką by nie była jej wartość nie może być uważana za jedyną metodę socjologiczną z wyłączeniem wszystkich innych”. Ze wstępu dowiadujemy się także o działalności Koła socjologicznego studentów Sorbony — członkowie jego prowadzą wspólnie badania nad ochroną pracy w przemyśle.

Oprócz prac członków Koła znajdujemy kilka artykułów pióra profesorów i wykładowców socjologii. Należą do nich: M. Halbwachsa: *Wyrażanie uczuć a społeczeństwo (ze spuścizny pośmiertnej)*, G. Davy'ego: *O zgodności wewnętrznej polityki Hobbesa*. G. Gurvitcha: *Uwagi o socjografii grup*, M. Dufrenne'a: *Fenomenologia i sociologia* i R. Williamsa: *Układ odniesień (Cadres de référence) przy badaniu klas społecznych*.

Artykuły napisane przez członków koła noszą przeważnie charakter sprawozdawczy (R. Badinter: *Socjometria amerykańska i Społeczna rzeczywistość i dynamika*; M. Bancler: *M. Weber oraz Volksgeist i szkoła psychologii narodów*; J. Colaneri: *Rasa i rasizm*; J. B. Dardel: *Niektórzy francuscy po-*

przednicy narodowego socjalizmu oraz *Saint Simon i koniunktura gospodarcza epoki*; J. F. Deniau: *Metody badania opinii a opinia publiczna francuska*; F. Hennion: *System socjologiczny G. Gurvitcha*; C. Medioni: *Relatywizm w socjologii*; M. Souillac: *Filozofia społeczna Henryka Bergsona*.

J. L.

Centre d'Etudes Sociologiques. W paryskim Ośrodku Studiów Socjologicznych przewidziany jest na rok akademicki 1947/48 prócz wykładów licznych profesorów francuskich jak Bettelheim, Davy, Friedmann, Gurvitch, Le Bras, Lévy-Bruhl, Wallon i inni, również szereg wykładów profesorów obcych współpracujących z Ośrodkiem. Wśród zapowiedzianych wykładowców znajdują się między innymi J. L. Moreno, dyrektor Instytutu Socjometrycznego w New Yorku, Evons Pritchard, prof. uniwersytetu w Oksfordzie oraz A. Szalai, prof. uniwersytetu w Budapeszcie.

Jak donosi komunikat zamieszczony w „Cahiers Internationaux de Sociologie” Ośrodek rozporządza obficie zaopatrzoną w publikacje socjologiczne bibliotekę, która dostępna jest wszystkim socjologom pragnącym korzystać z jej zbiorów. Ośrodek Studiów Socjologicznych pragnie stać się ogniskiem badań skupiającym socjologów ze wszystkich krajów, którym chce służyć w miarę możliwości radą i pomocą w ich studiach.

A. K.

WSPÓŁCZESNA SOCJOLOGIA AMERYKAŃSKA W OPINII FRANCUSKIEJ

Georges Friedmann zamieścił w pierwszym i drugim zeszytce kwartalnika „Annales” z 1948 r. artykuł informacyjny o najnowszych badaniach amerykańskich w dziedzinie socjologii przemysłu. We wstępie Friedmann zwraca uwagę na związek rozwoju nauk społecznych z wydarzeniami politycznymi naszych czasów i stwierdza, że tylko ścisła współpraca przedstawicieli różnych dyscyplin społecznych może ułatwić badaczom poznanie faktów społecznych. Współczesna socjologia amerykańska, zdaniem Friedmanna, zdaje sobie sprawę z zadań stojących przed naukami społecznymi w chwili obecnej: „Drugim pocieszającym faktem — pisze Friedmann — jest to, że socjologowie amerykańscy nie dając się opanować psychozie politycznej, której w ich kraju uległa znaczna część opinii publicznej, zdecydowali się badać fakty bez jakichkolwiek z góry przyjętych uprzedzeń.” W tym duchu utrzymany jest niedawny artykuł Georges Lundberga, profesora na Uniwersytecie w Washingtonie, który z godnością niepozbawioną odwagi stwierdza prawa i obowiązki nauk społecznych: w szczególności podkreśla on ciężący na uczonym nieodparty obowiązek badania współczesnych wydarzeń, oraz instytucji tak długo jak tylko istnieje bieżące po temu możliwość, bez poddawania się presji politycznej wywieranej przez państwo, którego jest on członkiem. Postępując w ten sposób uczoney zdobędzie wiedzę o człowieku, narzędzie użyteczne dla tych wszystkich, w których rękach spoczywa władza. „Całkowity niemal brak wiadomości z dziedziny nauk społecznych wśród polityków kierujących dziś losami świata, w szczególności zaś wśród polityków w Stanach Zjednoczonych i w Anglii — pisze Lundberg — oto